07/12/2019

Αναμνήσεις από το «Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ για την πρώτη δημοτικού»

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Τα σχολικά εγχειρίδια έρχονται να κριθούν από τη γλυκύτητα των αναμνήσεων και τη βαθιά, πολύ βαθιά κατοίκηση μέσα στην καρδιά μίας ολόκληρης σειράς μετέπειτα κοινωνικών, σεβαστικών, ωρίμων, αγαπητικών ανθρώπων.

Ποιος δε θυμάται τον γιον του Γκέκα;

«Το παιδί του γιου του Γκέκα».

«Ο θείος του ξαδέλφου του ανιψιού του παιδιού του γιου του Γκέκα».

Ποιος δε θυμάται το «μπρούτζινο χεράκι»;

«Στην ξύλινη εξώπορτα του παππού υπάρχει ένα μπρούτζινο χεράκι».

«Όταν θέλεις να σου ανοίξουν, πιάνεις το φιλικό αυτό χεράκι και χτυπάς. Είναι πολύ απλό».

Έτσι απλά, το θρυλικό αυτό σχολικό βιβλίο, «Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ για την πρώτη δημοτικού», το έκλειναν επιλογικά οι στίχοι του Κωστή Παλαμά:

«Ο κόσμος λάμπει // σαν ένα αστέρι // Βουνά και κάμποι // δέντρα, νερά // γιορτάζουν πάλι // καθώς προβάλλει // το καλοκαίρι // Θεού χαρά!».

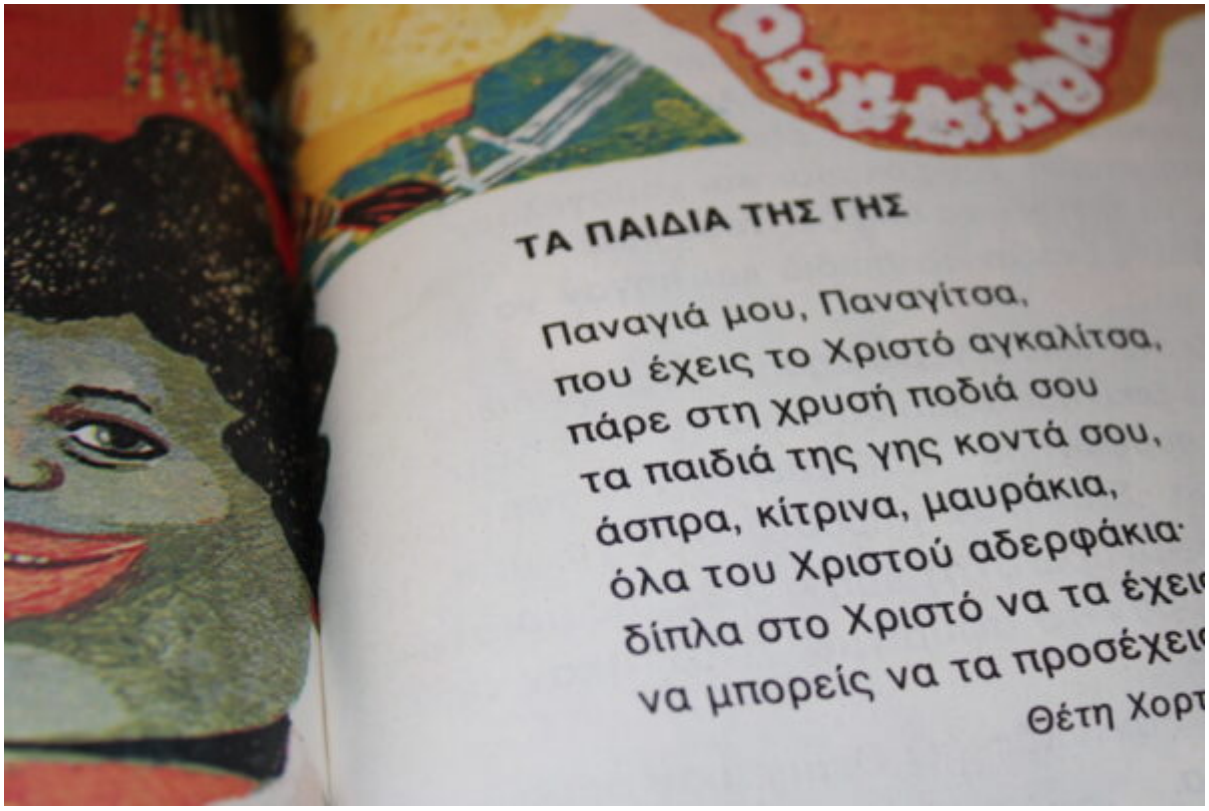

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΝΩΤΑ ΤΟΥ ΧΩΜΑΤΟΣ

Τα χνώτα του χώματος αυτού του τόπου, αλλού δε φυσιούνται, αλλά μοναχά προς τα πάνω, παρά μόνον προς τα ψηλά δέονται και θα δέονται. Τόση συζήτηση για τα σύγχρονα σχολικά βιβλία. Κοιτάζοντας προς τα παλαιά, διακρίνεις την απλότητα, τη χαρά, ένα πολύ διακριτικό διακόνημα προς τις ευλογημένες κληρονομιές αυτού του τόπου, ότι, δηλαδή, από την Ελλάδα μας, δε γίνεται να λείπει η Παναγιά, η παρακάλεση του Θεού για μια βροχή και το Χριστός Ανέστη.

«Παναγιά μου, Παναγίτσα // που έχεις το Χριστό αγκαλίτσα // πάρε στη χρυσή ποδιά σου // τα παιδάκια της γης κοντά σου // άσπρα, κίτρινα, μαυράκια // όλα του

Χριστού αδερφάκια».

«Θε μου, στείλε μια βροχή // μια βροχή, μια σιγανή, // για ν’ ανθίσουν τα λιβάδια // να τρανέψουν τα σιτάρια».

«Παντού κόκκινα αυγά, χαρούμενοι άνθρωποι και Χριστός Ανέστη!».

ΠΑΡΑΘΕΤΟΥΜΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟ «Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ για την πρώτη δημοτικού», το οποίο απόλεμα είχε κερδίσει την καρδιά, τα παιδιά και τις μετέπειτα αναμνήσεις μίας ολόκληρης σειράς Ελλήνων.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΦΩΤΟ: Κώστας Παναγόπουλος – Πρακτορείο «ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»

ΤΟ ΜΑΡΟΥΣΑΚΙ

Στο πρώτο πρώτο πέταγμα
μικρό χελιδονάκι,
δυο δυο πηδάει τα σκαλιά
το Μαρουσάκι.

λουλούδι στο παράθυρο,
ρεγγάρι, φεγγαράκι
ου παίζει με τη φυλλωσιά,
ο Μαρουσάκι.

ο 'να του χέρι το σταμνί,
άλλο το κανατάκι,
δυο πηδάει τα σκαλιά
Μαρουσάκι.

2. Γράφω και μαθαίνω:
Δυο δυο πηδάει τα σ
Δυο δυο πηδάει τα
Δυο δυο πηδάει τα
Δυο δυο πηδάει τα

3. Λέξεις για την καρτέλ

news agency ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΣ

Γράφει πάνω στο χαρτί
τόση μια γραμμούλα
και μας λέει γελαστά:
«Να την η μανούλα!»

Γράφει κι άλλη μια γραμμή
πλάι στης μητέρας
και μας λέει σοβαρά:
«Να τος κι ο πατέρας!»

Κι ένα γύρο στις γραμμές
γράφει κουλουράκια
και μας λέει φωναχτά:
«Να και τα παιδάκια!»

Θέ μου, φύλαε τις γραμμές
πάνω στα χαράκια,
για να χαίρονται μ' αυτές
και τα κουλουράκια.

Γιώργης Κρόκος

news agency ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

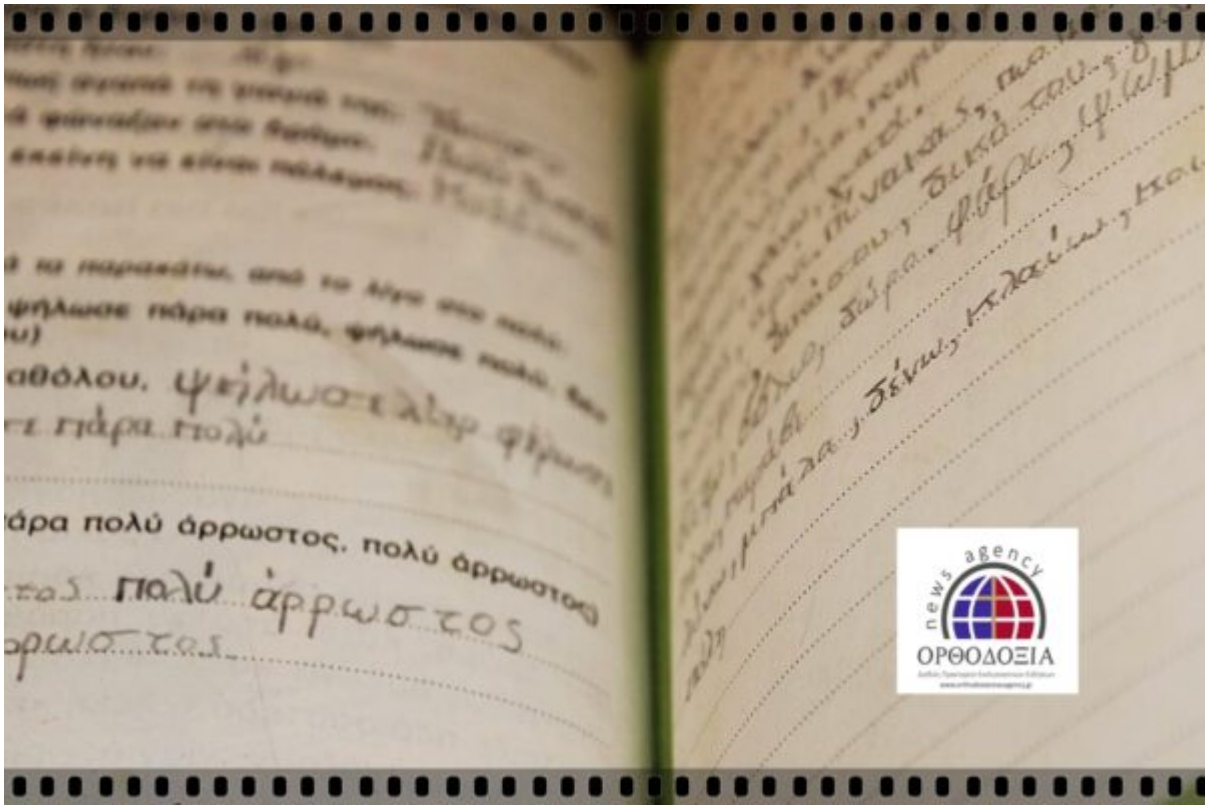
ψήλωσε πάρα πολύ, ψήλωσε πολύ
αθόλου. ψηλώνω πάρα φίλαρ
ι πάρα πολύ
άρα πολύ άρρωστος, πολύ άρρωστος
πολύ άρρωστος
ρωστος
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΕΙΡΗΝΗ
Το τραγούδι ειρήνη,
το παιχνίδι ειρήνη,
το σχολειό ειρήνη,
το αλφαβήτα ειρήνη.
Και του κόσμου οι λαοί
να 'χουν όλοι τους φαΐ.
Η καρδιά ειρήνη,
η βραδιά ειρήνη,
η εργατιά ειρήνη,
τα παιδιά ειρήνη.
Και του κόσμου οι λαοί
να 'χουν όλοι τους φαΐ.
Γιώργος-Μενέλαος Μαρίνος
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

3. Σκέφτομαι και γράφω μια δική μου ιστορούλα για ένα από τα παραπάνω.

4. Γράφω, εδώ και στην καρτέλα, τους αριθμούς με λέξεις. Τις λέξεις τις βρίσκω στο ΒΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

1 ένα
2 δύο
3 τρία τρεις
4 τέσσερα τέσσερις
5 πέντε
6 έξι
7 εφτά
8 οκτώ
9 εννιά
10 δέκα

5. Λέξεις για την καρτέλα: κεφάλι, μαγαζί

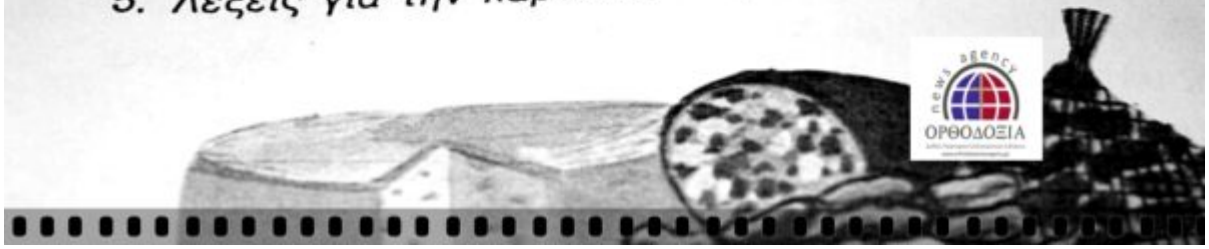

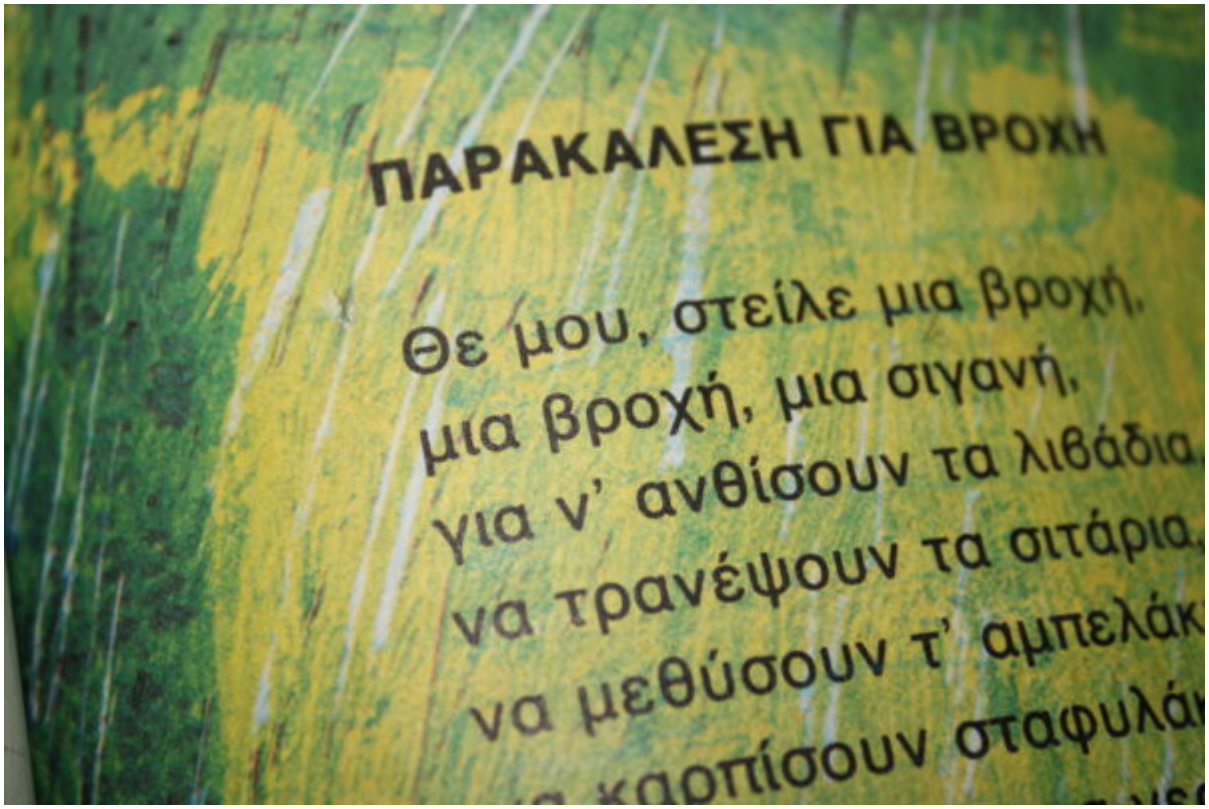

ΤΟ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡΑΚΙ
του χωριού, ο κυρ Αντώνης, έ
ένα κομπιουτεράκι.
πλευρά του υπάρχουν κουμπάκια μ
από το 0 ως το 9 και κάτι άλλα σημάδια.
τα κουμπιά, στο πάνω μέρος ανάβουν
αριθμοί. Για να δουλεύει, χρειάζετ
Γιωργής, ο γιος του
για παιχνίδι. Του άρε
βλέπει τους πό
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

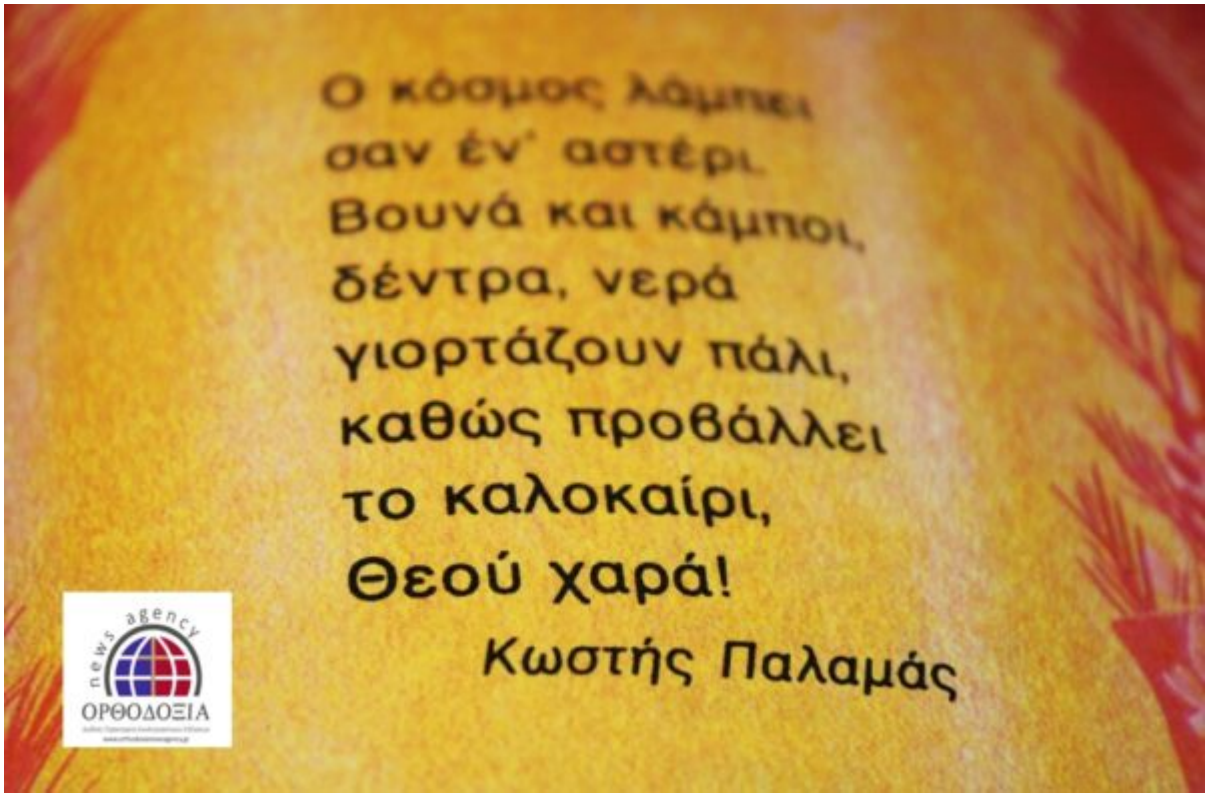
Ο κόσμος λάμπει
σαν έν' αστέρι.
Βουνά και κάμποι,
δέντρα, νερά
γιορτάζουν πάλι,
καθώς προβάλλει
το καλοκαίρι,
Θεού χαρά!
Κωστής Παλαμάς
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΕΝΑ ΜΠΡΟΥΝΤΖΙΝΟ ΧΕΡΑΚΙ
ξύλινη εξώπορτα του παππού υπ
μπρουντζίνο χεράκι. Κρέμεται από έναν κρ
δαχτυλα ενωμένα και κρατά ένα μπαλάκι,
και αυτό. Όταν θέλεις να σου ανοίξουν,
μικρό αυτό χεράκι και χτυπάς. Είναι πολύ
παππούς το λέει «ρόπτρο». Ο Λιάκος όμω
μπορεί να το πει. Λέει πρώτα «ροπ» και μετά «τρ
μαλλιά του μπερδεύεται. Είναι ακόμα τεσ
ανθρώπων.
για να φτάσει ο καημενούλης
στις μύτες των ποδιώ
ORTHODOXIA news agency

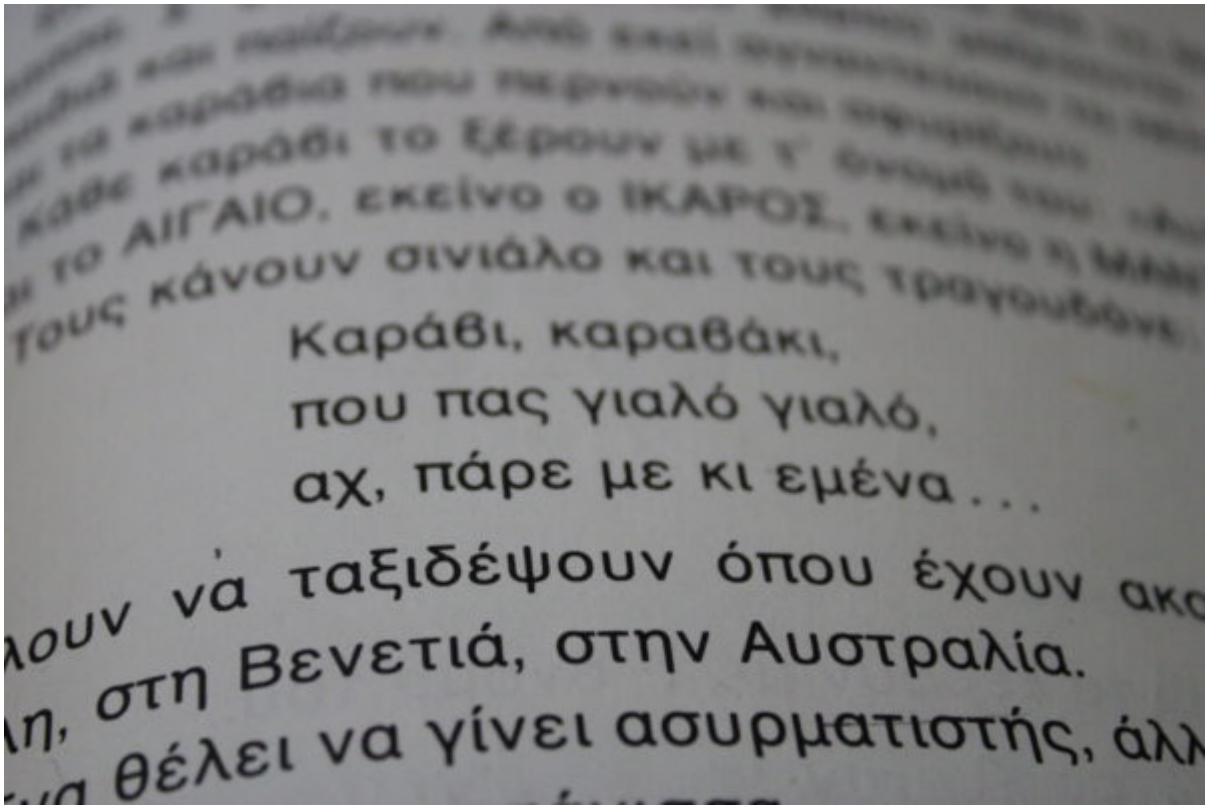
το ΑΙΓΑΙΟ, εκείνο ο ΙΚΑΡΟΣ,
τους κάνουν σινιάλο και τους τραγουδάνε
Καράβι, καραβάκι,
που πας γιαλό γιαλό,
αχ, πάρε με κι εμένα...
λουν να ταξιδέψουν όπου έχουν ακ
λη, στη Βενετιά, στην Αυστραλία.
να θέλει να γίνει ασυρματιστής, άλλ

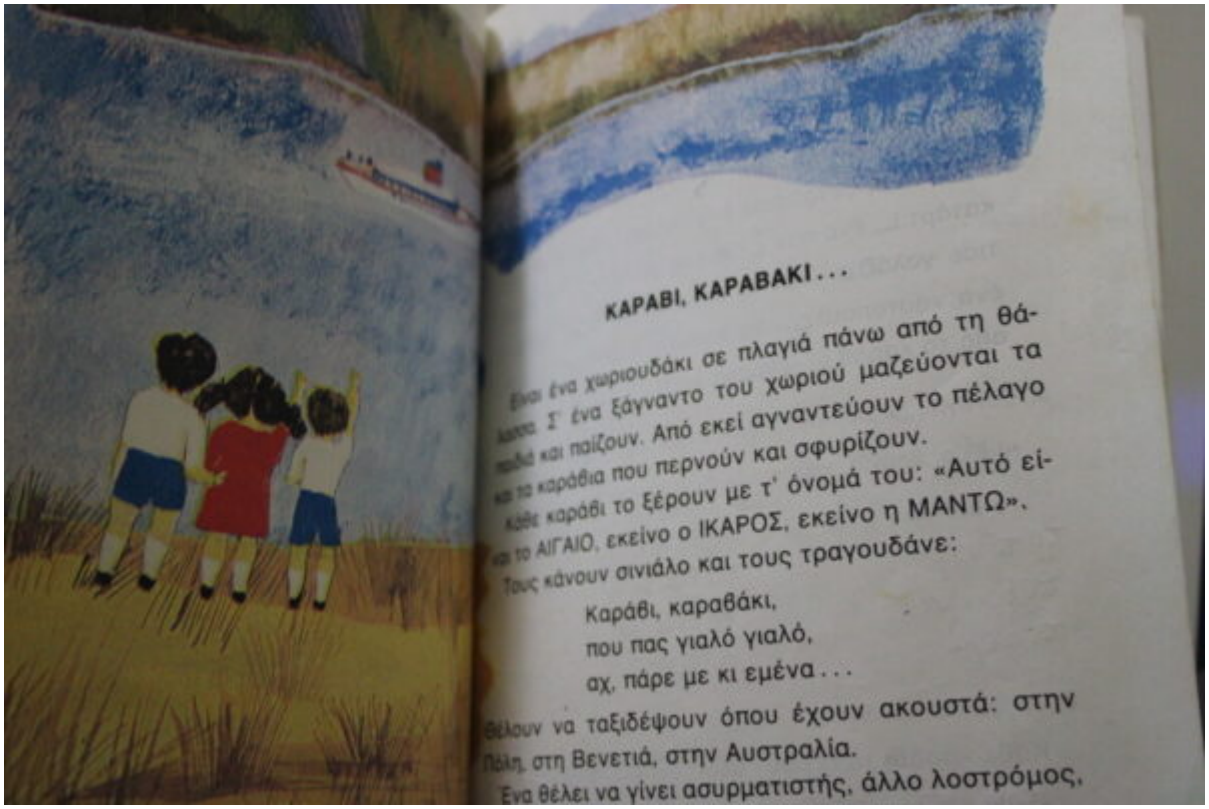

ΚΑΡΑΒΙ, ΚΑΡΑΒΑΚΙ...

Είναι ένα χωριουδάκι σε πλαγιά πάνω από τη θά-
λασσα. Σ' ένα ξάγναντο του χωριού μαζεύονται τα
παιδιά και παίζουν. Από εκεί αγναντεύουν το πέλαγο
και τα καράβια που περνούν και σφυρίζουν.
Κάθε καράβι το ξέρουν με τ' όνομά του: «Αυτό εί-
ναι το ΑΙΓΑΙΟ, εκείνο ο ΙΚΑΡΟΣ, εκείνο η ΜΑΝΤΩ».
Τους κάνουν σινιάλο και τους τραγουδάνε:

Καράβι, καραβάκι,
που πας γιαλό γιαλό,
αχ, πάρε με κι εμένα...

Θέλουν να ταξιδέψουν όπου έχουν ακουστά: στην
Πόλη, στη Βενετιά, στην Αυστραλία.
Ένα θέλει να γίνει ασυρματιστής, άλλο λοστρόμος,

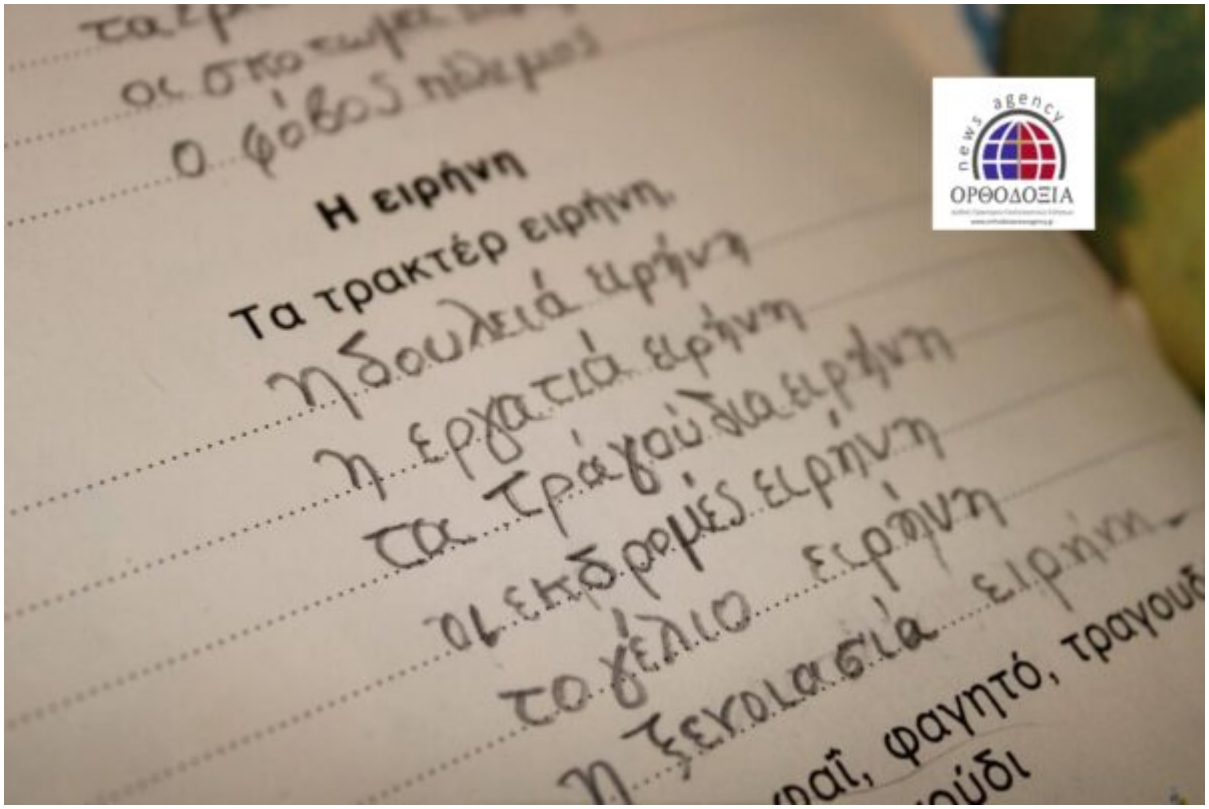

Ο πόλεμος
Τα όπλα πόλεμος,
η πείνα πόλεμος
η λύπη πόλεμος
το κλάμα πόλεμος
τα ερείπια πόλεμος
οι στρατιωτικοί πόλεμος
ο φόβος πόλεμος
Η ειρήνη
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

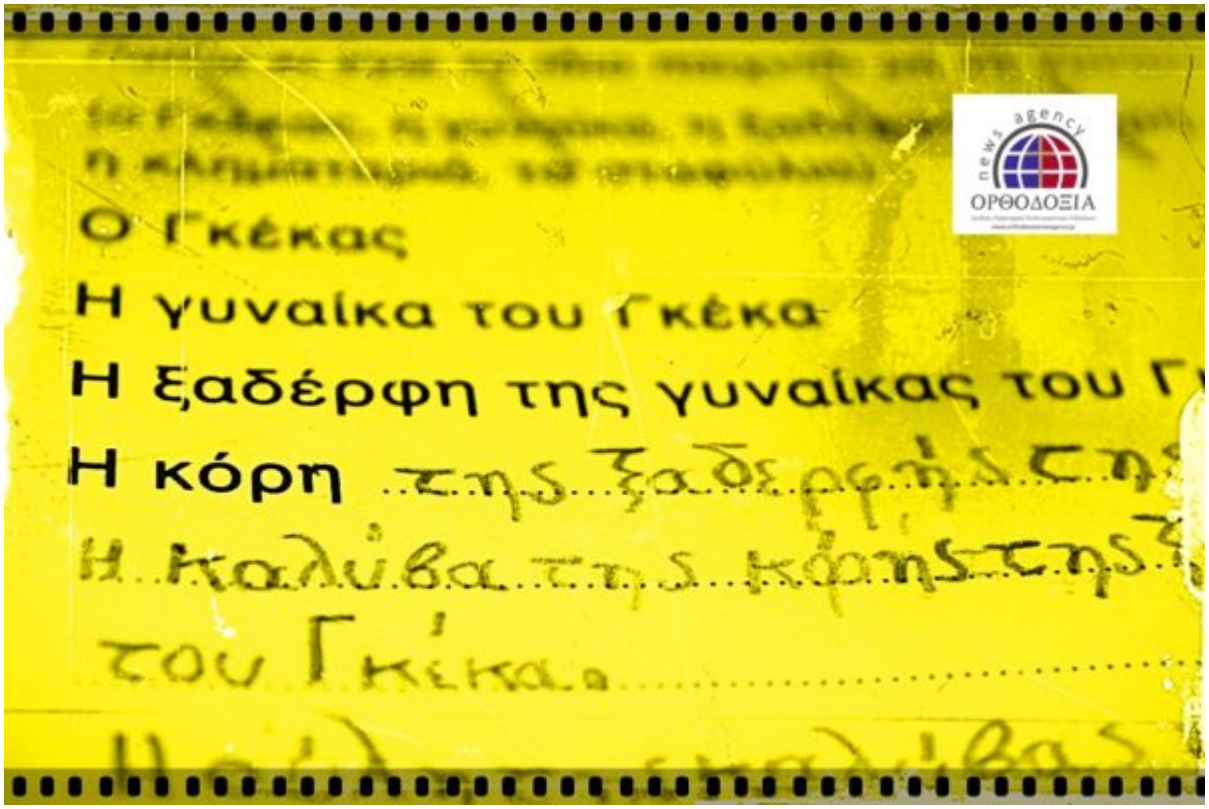
Ο Γκέκας
Η γυναίκα του Γκέκα
Η ξαδέρφη της γυναίκας του Γ
Η κόρη της ξαδέρφης
του Γκέκα
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΤΟΥ ΓΚΕΚΑ
Ο Γκέκας
Ο γιος του Γκ
Το παιδί του
Ο ανιψιός το
Ο ξάδερφος
Ο θείος του
Το γαϊδούρ
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Το μήλο μου αρέσει περισσότερο από το
Το ρόδι μου αρέσει λιγότερο από το
Το μπανάνα μου αρέσει
5. Λέξεις για την καρτέλα: άνθρωπος,
καθαρός,
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

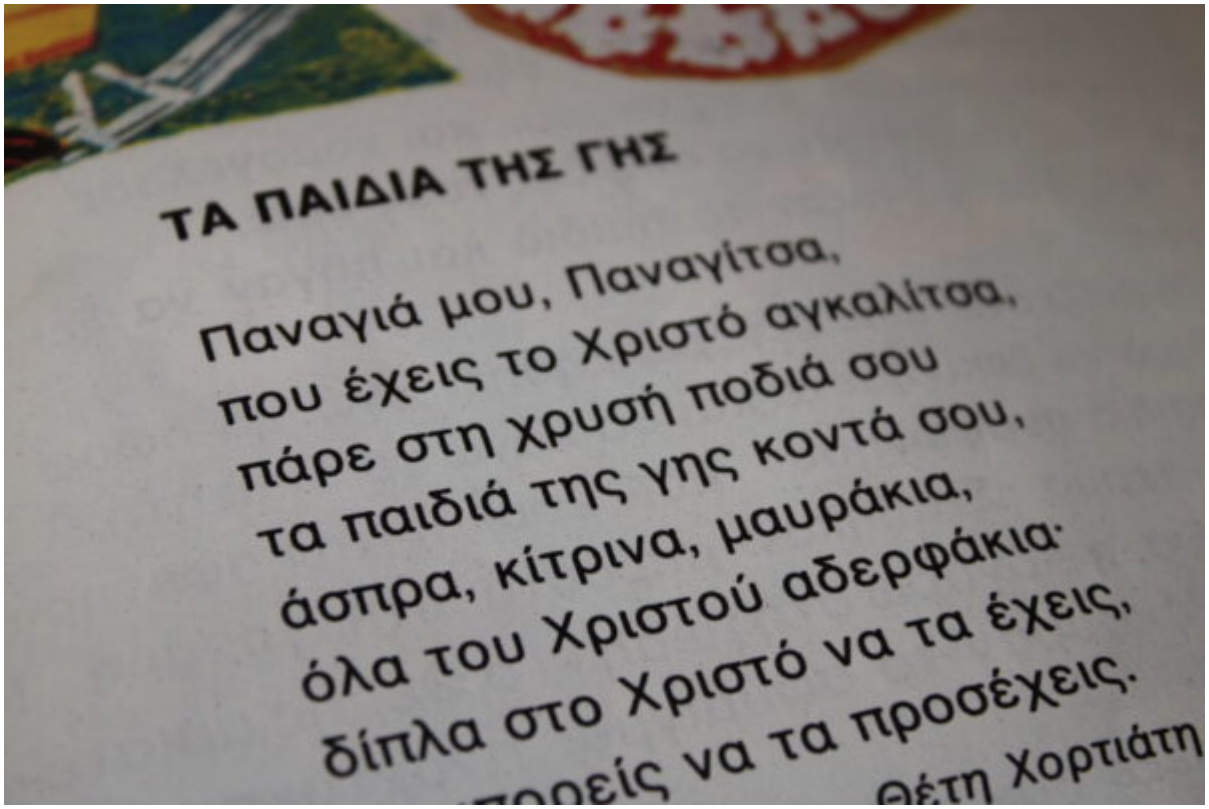

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Παναγιά μου, Παναγίτσα,
που έχεις το Χριστό αγκαλίτσα,
πάρε στη χρυσή ποδιά σου
τα παιδιά της γης κοντά σου,
άσπρα, κίτρινα, μαυράκια,
όλα του Χριστού αδερφάκια·
δίπλα στο Χριστό να τα έχεις,
προσεύχεσαι να τα προσέχεις.

Θέτη Χορτιάτη

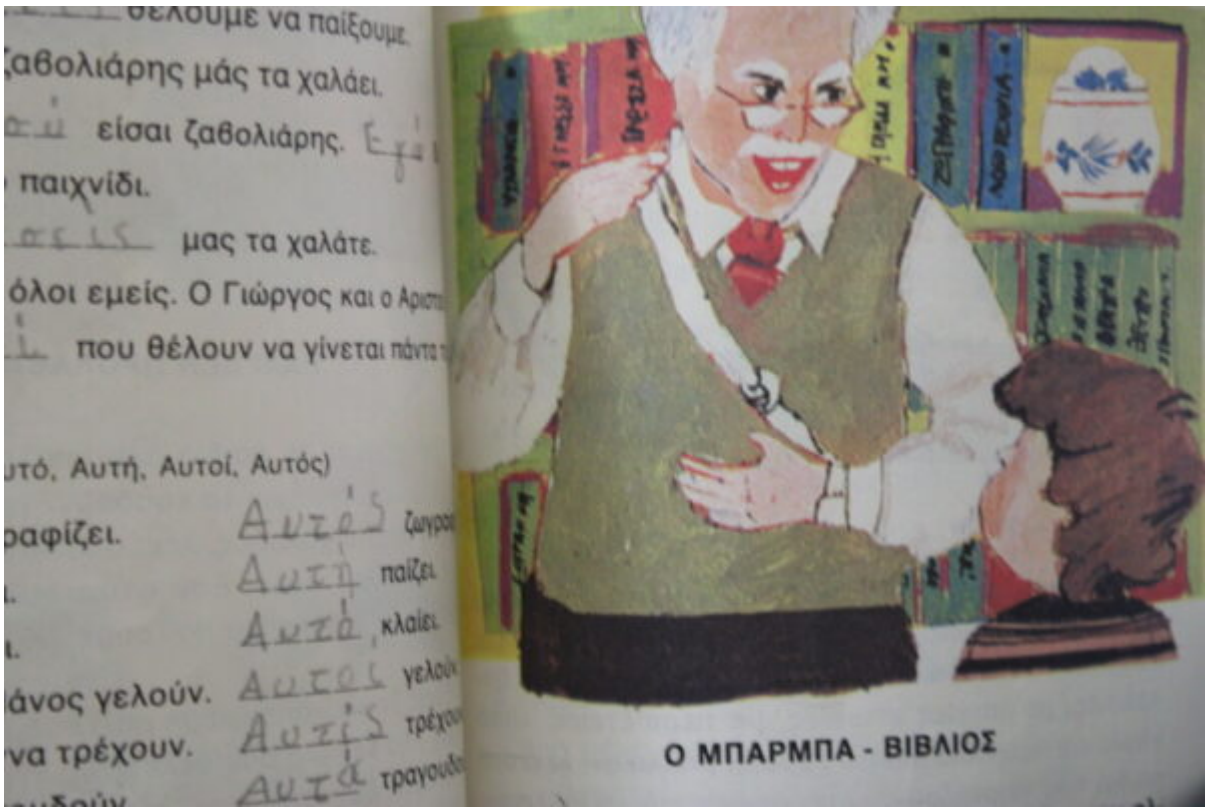

θέλουμε να παίξουμε.
ζαβολιάρης μάς τα χαλάει.
είσαι ζαβολιάρης.
παιχνίδι.
μας τα χαλάτε.
όλοι εμείς. Ο Γιώργος και ο Αριστ
που θέλουν να γίνεται πάντα

υτό, Αυτή, Αυτοί, Αυτός)

ραφίζει. Αυτός ζωγρα
Αυτή παίζει
Αυτά κλαίει
άνος γελούν. Αυτοί γελού
να τρέχουν. Αυτές τρέχου
Αυτά τραγουδ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ - ΒΙΒΛΙΟΣ

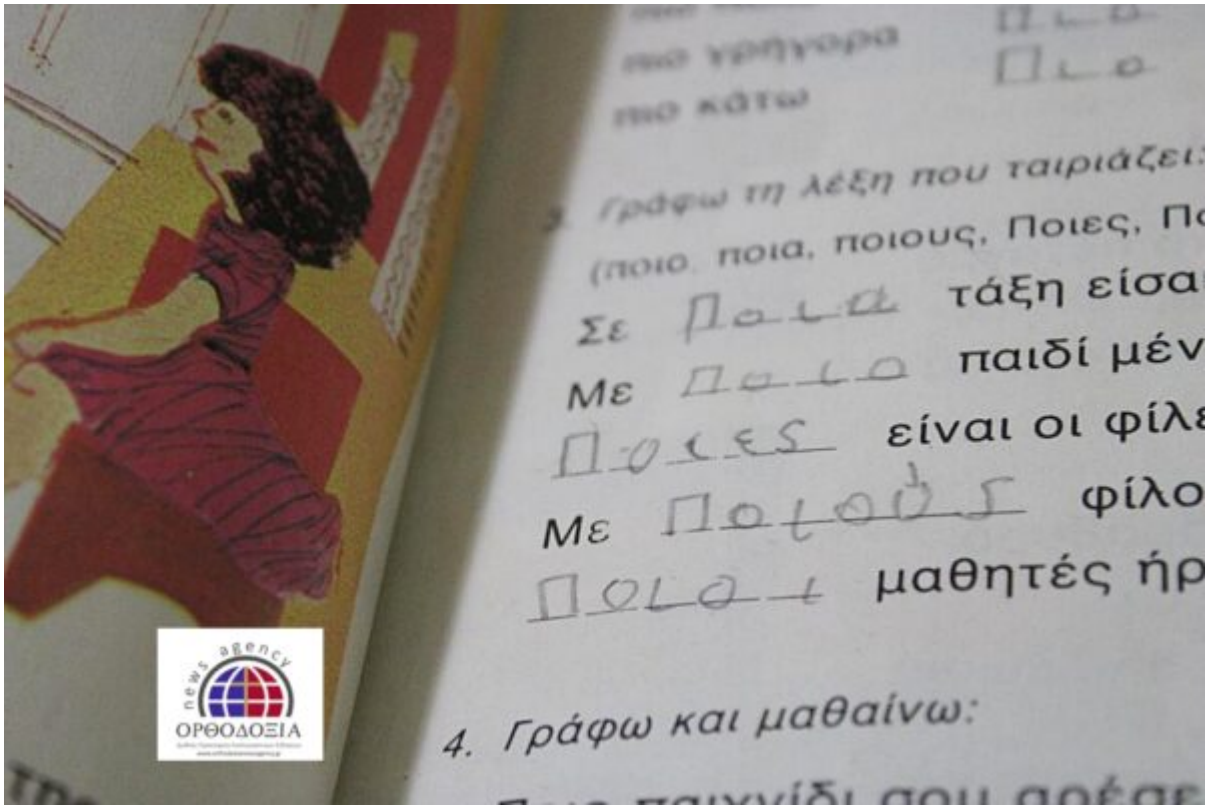
Γράφω τη λέξη που ταιριάζει:
(ποιο, ποια, ποιους, Ποιες, Π
Σε τάξη είσα
Με παιδί μέν
είναι οι φίλ
Με φίλο
μαθητές ήρ
4. Γράφω και μαθαίνω:

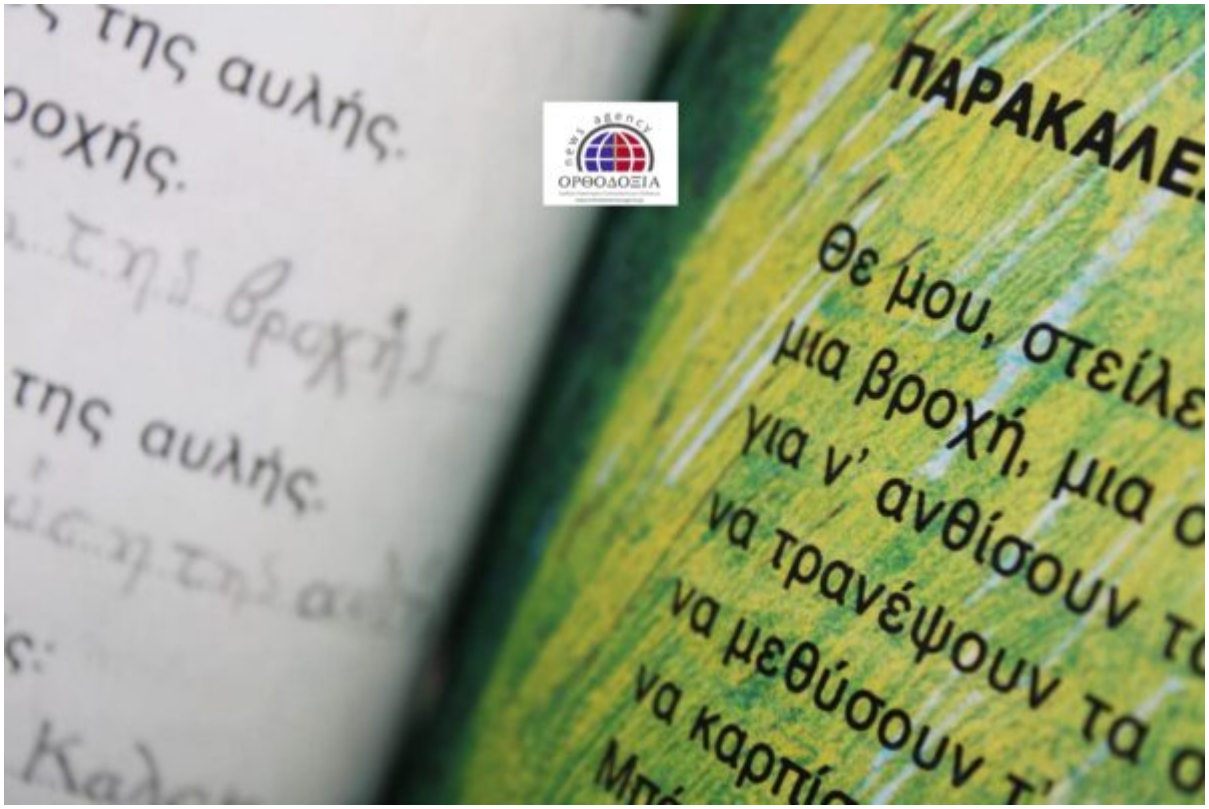
της αυλής.
οχής.
της αυλής.
ΠΑΡΑΚΑΛΕ
Θε μου, στείλε
μια βροχή, μια
για ν' ανθίσουν τ
να τρανέψουν τα
να μεθύσουν τ
να καρπίσ

Μπάρες μπάρες τα νερά
στα χωράφια τα ξερά,
κάθε στάχυ ένα ταγάρι,
κάθε κλήμα ένα πιθάρι,
και στους κάμπους μας
οι βραγιές μας νοτερ

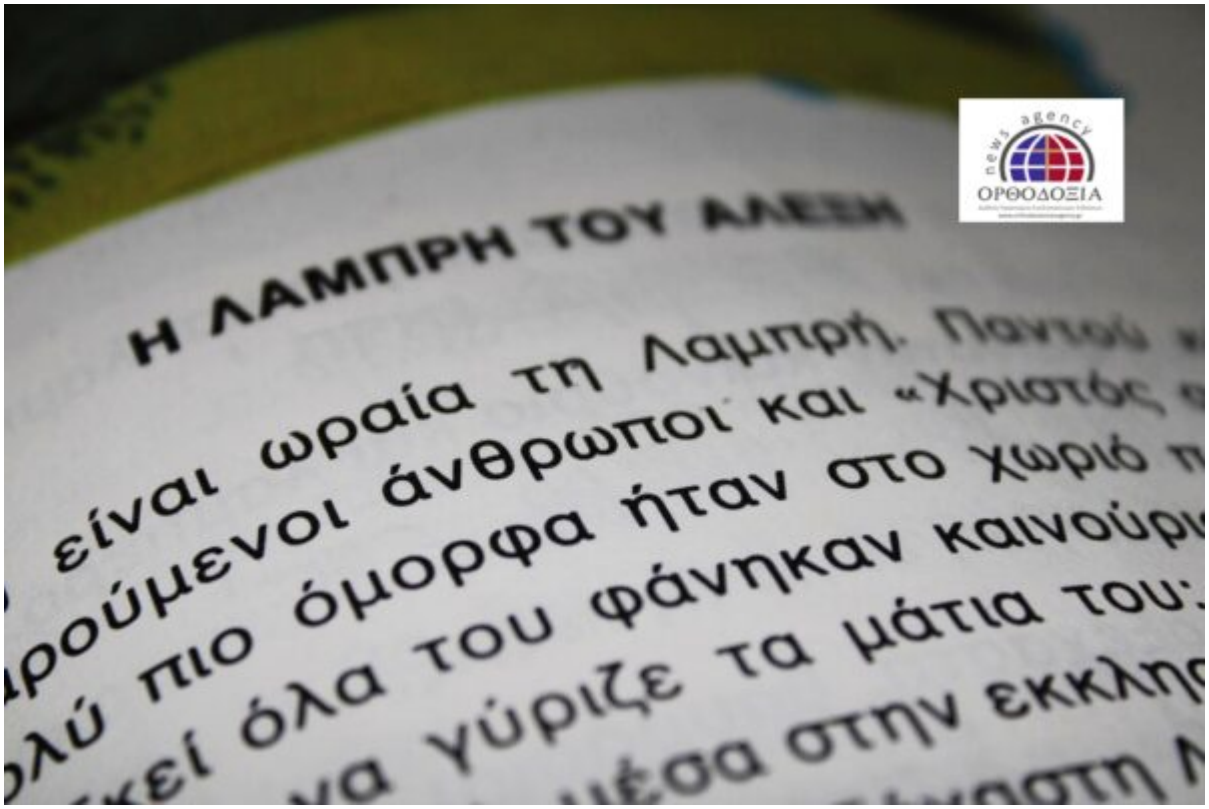
Η ΛΑΜΠΡΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ
είναι ωραία τη Λαμπρή. Παντού
ρούμενοι άνθρωποι και «Χριστός
ολύ πιο όμορφα ήταν στο χωριό
κεί όλα του φάνηκαν καινούρι
να γύριζε τα μάτια του
μέσα στην εκκλη

ΑΛΕΞΗ
Λαμπρή. Παντού κόκκινα
και «Χριστός ανέστη!».
στο χωριό που πήγε ο
καινούρια και λαμπε-
του: στη γη
εκκλησία

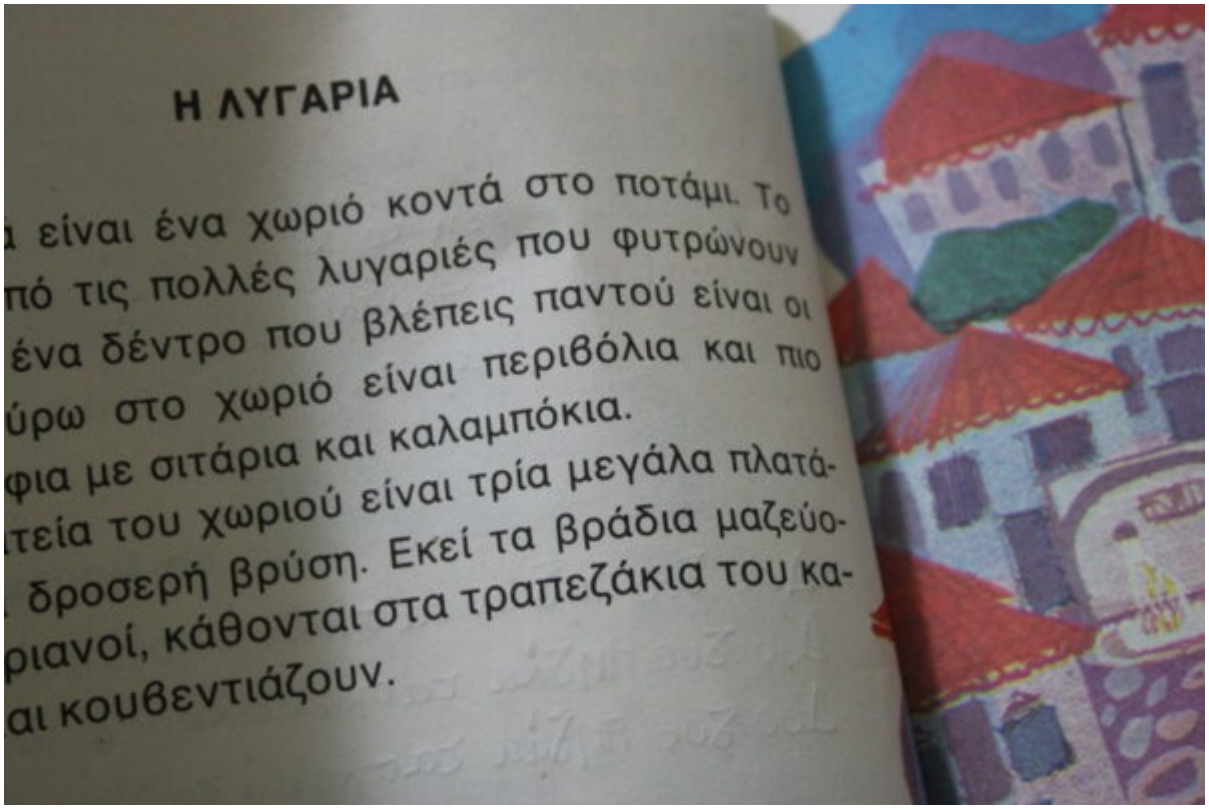
Η ΛΥΓΑΡΙΑ
είναι ένα χωριό κοντά στο ποτάμι. Το
πό τις πολλές λυγαριές που φυτρώνουν
ένα δέντρο που βλέπεις παντού είναι οι
ύρω στο χωριό είναι περιβόλια και πιο
φια με σιτάρια και καλαμπόκια.
τεία του χωριού είναι τρία μεγάλα πλατά-
δροσερή βρύση. Εκεί τα βράδια μαζεύο-
ριανοί, κάθονται στα τραπεζάκια του κα-
αι κουβεντιάζουν.

ΤΟ ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΟ
Χορεύουν τα κλεφτόπουλα,
γλεντάνε τα καημένα.
Κι ένα μικρό κλεφτόπουλο
δεν τρώει, δεν τραγουδάει,
μόν' τ' άρματα συγύραγε
και το σπαθί τροχάει.
Δημοτικό
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΕΦΤΟΠΟΥΛΟ
υν τα κλεφτόπουλα,
ε τα καημένα.
ικρό κλεφτόπουλο
ει, δεν τραγουδάει,
ρματα συγύραγε
αθί τροχάει.
Δημοτικό
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ 2
για την πρώτη δημοτικού
news agency
ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ